

Terugblik 2019

CULTUUR- EDUCATIE

LEREN DOOR, OVER EN MET CULTUUR

Met als doel ontwikkelen van creativiteit, werken aan onderzoekende vaardigheden en probleemoplossend vermogen.

'Wij vergroten de wereld van mensen.' Zo luidt onze missie. Voor een sterk, cultureel en sociaal Altena. Daar zetten wij op in.

Cultuur is een verzamelbegrip voor kunst, erfgoed en media. Wie meer weet over kunst, erfgoed, media en literatuur ontwikkelt meer begrip voor andere normen, waarden en culturen. Bovendien zijn creativiteit, onderzoekende vaardigheden en probleemoplossend vermogen erg belangrijk in onze kennis- en netwerkeconomie. Cultuur draagt bij aan de ontwikkeling van deze vaardigheden. Dat begint al bij de basis. En daarom richtten

we ons in 2019 vooral op het onderwijs. We coachten en adviseerden scholen op het gebied van cultuureducatie. Wij koppelden hier ook literatuureducatie aan. Hiervoor ontwikkelden we verschillende projecten en programma's. Je leest erover in dit magazine. Ook in de toekomst gaan we hiermee door. En dat is niet het enige! Benieuwd naar de ontwikkelingen? Je vindt ze in dit magazine.

We wensen je veel leesplezier. En heb je vragen, opmerkingen of tips? We horen ze graag!

Arianne van der Waal &

Jacqueline Frenken

SPOREN UIT HET VERLEDEN VORMEN ONS ERFGOED

Aan de hand van sporen uit het verleden doen kinderen kennis en ervaring op. Zo ontwikkelen zij inlevings-vermogen, persoonlijk, cultureel en historisch bewustzijn.

Op onze Culturele Marktplaats bieden we verschillende projecten aan. Sommige projecten komen elk jaar terug, andere zijn eenmalig. Er is aanbod voor groep 1 tot en met 8 van de basisschool. Voor onze Marktplaats onderzoeken we regelmatig welke vraag er leeft en hoe we ons aanbod hier op in kunnen richten. Wat stond er in 2019 op de planning?

**Culturele
Marktplaats**

Op reis door Altena

Eerder ontdekten we dat er geen aanbod van erfgoed was voor groep 3/4 van het basisonderwijs. Hiervoor ontwikkelden we, in samenwerking met een theatermaakster, het lesprogramma 'Op reis door Altena'. Een les waarin lokaal erfgoed gecombineerd werd met theater. Verschillende klassen maakten kennis met 'vrouwtje Altena' en leerden spelenderwijs over het erfgoedrijke Altena. Vrouwtje Altena werd zo geliefd dat ze ook in 2020 nog een aantal groepen een bezoekje brengt. Het enthousiasme in de gemeente over dit project maakt dat we in 2020 nieuwe projecten ontwikkelen met dagbestedingen van verzorgingstehuizen.

Daar bij die molen...

De Open Monumenten Klassendag is al jaren een groot succes bij de groepen 7 & 8. Het onderwijs had behoefte aan een programma voor groep 5/6 gericht op deze dag. Molenstichting Land van Heusden en Altena gaf aan dat ze meer met scholen wilde doen. Zo kwam het dat 166 leerlingen in september een rondleiding kregen op molens in Altena. Ze leerden wat de historische en actuele waarde van molens is. Ook staken de leerlingen de handen uit de mouwen en hielpen met het vieren en het malen van graan

Ridder Jacoba

Een groot succes was de kindervoorstelling 'Ridder Jacoba', gebaseerd op het leven van Jacoba van Beijeren. Met deze voorstelling speelden we in op het Jacoba van Beijerenjaar. Op speelse wijze leerde de jeugd over het verhaal van deze belangrijk dame. Naast erfgoedprojecten rolden we ook programma's uit met partners in

verschillende kunstdisciplines. Zoals de tekenlessen met Marloes Kiezenbrink, theaterworkshops met Sophie Ruthven- Stuart en smartphone fotografie met Marie- Suzanne Assié- Poot.

Exposities

Regelmatig organiseren we exposities op De Werf in Woudrichem. Een belangrijk doel hiervan is de lokale verbintenis zoeken en (jong) talent de mogelijkheid te geven hun werk te laten zien. In 2019 hadden we vijf exposities.

- Fotogroep Lumière exposeerde twee keer. Eén keer rond het thema van de Boekenweek 'De moeder, de vrouw'. De tweede expositie stond in het teken van hun jubileumjaar en toonde verschillende gezichten van Altena.

- In de lente en zomer toonde jong talent Anouk van der Stelt haar kleurrijke en creatieve 'zwaartekracht' schilderijen.

- In aanloop naar de Kinderboekenweek werd De Werf opgesierd door prachtige prenten van kinderboekenillustratrice Charlotte Dematons. Deze hadden we in bruikleen van het Kinderboekenmuseum Den Haag.

- We sloten het jaar af met prenten uit het boek 'Hoe het begon' van Sia Hollemans.

CULTUUREDUCATIE MET KWALITEIT

De Cultuur Loper is een programma van Kunstloc en Erfgoed Brabant dat scholen helpt om cultuureducatie een vaste plaats in het onderwijs te geven.

Dit programma, bestaande uit acht stappen, zetten we ook in bij de begeleiding en coaching van scholen die deelnemen aan de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit.

Al twaalf scholen in Altena doen mee aan het programma. De invulling van het programma bepalen we in overleg met de school.

Talenten van leerlingen ontdekken

Basisschool De Morgenster uit Sleeuwijk wilde de talenten van hun leerlingen ontdekken.

Een eerste stap hierin was een training voor leerkrachten waarin de creatieve ontwikkeling van kinderen centraal stond. Tijdens deze studiedag kreeg het team inzicht op welke manier een leerling zich creatief ontwikkelt en hoe ze daarop in kunnen spelen. De volgende stap is het zoeken naar de juiste beeldende methode. Zodat het team de creatieve ontwikkeling met de juiste hulpmiddelen kan ondersteunen.

Blink

CBS De Sprankel in Dussen startte in 2019 met

de vakoverstijgende methode Blink. Hoewel de methode vakken als geschiedenis, natuur en aardrijkskunde met elkaar verbindt, wenste de school ook het lees-en cultuuronderwijs hieraan te koppelen. In het voorjaar draaiden we een geslaagde pilot 'Grote experimenten'. Vanaf september 2019 ontwikkelen wij samen met culturele partners lessen die goed bij de methode aansluiten. Daarnaast leveren wij een boekenpakket dat aansluit zodat de leerlingen volledig in alle vakken met het thema bezig zijn.

't Ravelijn

OBS 't Ravelijn zette in 2019 in op professionalisering. Eén leerkracht volgde de cursus tot interne cultuurcoördinator. Dat inspireerde zo dat hij zich verder wil ontwikkelen met een opleiding post hbo tot cultuurbegeleider. De professionalisering werpt vruchten af. Duurzame samenwerkingen werden opgestart. Er werd een Bibliotheek op

school ingericht én de Muziekschool richtte een muziekschool in. Vakdocenten verzorgen nu onder schooltijd de muzieklessen. De school ambieert nu uitbreiding met een vakdocent voor drama.

Cultuurmenu Altena Gericht op behoeften van lokale basisscholen.

Aansluitend op de behoeften van lokale basisscholen, bieden we vanaf 2017 het Cultuurmenu Altena aan. Het Cultuurmenu bestaat jaarlijks uit verschillende projecten, voor iedere combinatieklas één. De projecten zijn afwisselend en in samenwerking met zowel lokale als landelijke kunstprofessionals. Ieder jaar staat een andere kunst- of cultuuronderdeel centraal. Vanuit onze expertise ontwikkelen en coördineren wij de projecten. In 2019 schreven opnieuw 21 scholen zich in.

Foto, film en media

In het schooljaar 2019-2020 staan de disciplines foto, film en media centraal. Hoewel media in de huidige samenleving niet meer weg te denken is, zet het onderwijs media nog beperkt in. Media is een kunstzinnig instrument om uitdrukking te geven aan ideeën en daar kritisch en creatief mee om te gaan. Met het aanbod van dit schooljaar spelen we hierop in. De doelen van het Cultuurmenu zijn het kritisch kijken naar media,, zowel bewust als maker.

Van beeldkijken tot hologrammen

Voor elke combinatiegroep ontwikkelden we een project dat aansluit op hun behoeften. De projecten starten in de tweede helft van het schooljaar 2019-2020.

- Groep 1/2 staat zelf achter de camera in verschillende fotostudio's. Ze ontwikkelen daarmee hun beeldkijken en krijgen les over de verschillende aspecten van fotografie.

- Groep 3/4 werkt samen met een lokale animator. Zij maken zelf animatiefilmpjes. Naast de technische aspecten bij het maken van filmpjes leren ze hun eigen creativiteit in te zetten.

- Groep 5/6 bekijkt film vanuit een andere hoek. Ze gaan naar de film WAD! Door in gesprek te gaan met een maker leren ze wat het produceren van een film inhoudt.

- Groep 7/8 gaan met de nieuwste technologie aan de slag, hologrammen! Ze maken ze zelf en denken na wat zo'n soort toepassing kan betekenen voor de toekomst.

Zowel lokale als landelijke aanbieders ontwikkelden vier projecten in opdracht van de Bibliotheek. We zochten hiervoor de samenwerking op met een nieuwe lokale partner, namelijk Servicebioscoop Hollywood.

Onderzoek & ontwikkeling

Een belangrijk onderdeel van ons werk is het signaleren van kansen en het ophalen van de vraag en behoeften uit het veld. We doen regelmatig onderzoek om deze informatie op te halen en gaan met de uitkomst aan de slag.

In 2019 onderzochten we wat het voortgezet onderwijs momenteel al doet op het gebied van cultuureducatie. Hieruit bleek dat het programma op de vier scholen sterk verschilt. Dit geldt ook voor de mate van behoefte voor ondersteuning vanuit onze organisatie. Om het contact met de scholen te versterken worden actuele ontwikkelingen, die voor hen interessant zijn, onder de aandacht gebracht en hebben de eerste gesprekken voor samenwerking plaatsgevonden. In 2020 zetten we hier verder op in.

Door het samengaan van de gemeentes Woudrichem, Werkendam, Wijk en Aalburg tot de gemeente Altena ontstond de behoefte een muziekprogramma te ontwikkelen voor alle basisscholen in Altena. Wij inventariseerden de behoeften en wensen, op het gebied van (binnenschoolse) muzikeducatie, bij de basisscholen. Daarnaast keken we naar de trends en ontwikkelingen op lokaal en landelijk niveau. Uit onze bevindingen ontwikkelden we verschillende scenario's die we begin 2020 verder uitwerken in samenwerking met Gemeente Altena en een klankbordgroep vanuit de basisscholen.

TOEKOMST CULTURELE KAART

We oriënteren ons op de mogelijkheden voor programmering van cultuur voor volwassenen. We deden onderzoek waarbij we de culturele spelers uit Altena in kaart brachten. Aan de hand van deze 'Culturele Kaart' kijken we naar de leemtes en de mogelijkheden. Dit soort initiatieven worden versterkt door de, samen met de gemeente, georganiseerde Netwerkbijeenkomst Cultuur. Deze avond gingen culturele partijen uit Altena in gesprek over de toekomst van kunst en cultuur in Altena. Hier gaan we in de toekomst mee verder.

Colofon

Dit is een uitgave van de Bibliotheek
CultuurPuntAltena.

Lokale redactie en vormgeving:
Arianne van der Waal, Jacqueline Frenken
en Geeralda Pols (team de Bibliotheek
CultuurPuntAltena).

Fotografie en beeld:
Jacqueline Frenken
Arianne van der Waal
Paulien Kluyer
Jysk Raw
Rijan van Leest

de Bibliotheek
CultuurPuntAltena

de Bibliotheek
CultuurPuntAltena
Raadhuisplein 1
4285 CP Woudrichem
(085) 040 11 63
info@cultuurpuntaltena.nl